

Mottagare
Regionstyrelsen

OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Förlag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna informationen.

Sammanfattning

Projektet ”Öars ekonomi och reformdesign” befinner sig i analysfasen. Under perioden den 15-19 april 2024 genomförde OECD ett studiebesök i Sverige på tre platser, däribland Gotland. Motsvarande studiebesök har genomförts i Kroatien den 10-14 juni.

Ärendebeskrivning

Projektet startade officiellt den 11 september 2023. Sedan projektstart har följande händelser ägt rum:

- policydialog OECD Island Economies workshop, den 20 september 2023, där representanter från nio OECD-länder (inklusive Kroatien, Grekland och Sverige) presenterade och diskuterade sina perspektiv på ö-ekonomier;
- projektets Kick-off-möte, den 2 oktober 2023, under vilket projektbidragsmottagarna beskrev sina strategier för öar;
- en workshop och ett studiebesök i Aten, 29–30 november 2023, anordnat av TAIEX och Greklands Secretary General for Aegean & Island Policy of Greece, där mottagarländerna, OECD, EU-kommissionen och ett antal grekiska intressenter diskuterade projektet struktur, aktiviteter och resultat;
- en enkät med frågor från OECD mottagen av Region Gotland den 22 december 2023;
- OECD:s Startrapport för projektet mottagen den 23 januari 2024 av Region Gotland;
- Enkät svar från Sverige sändes till OECD den 8 mars 2024;
- OECD genomförde studiebesök till Sverige den 15-19 april 2024;
- OECD genomförde studiebesök till Kroatien den 10-14 juni

- OECD genomförde en workshop den 1 juli 2024 om data.

Bedömning statusrapport

Den 15-19 april 2024 genomförde OECD ett studiebesök i Sverige. Se Bilaga Sammanfattning PPT OECD study mission Sverige.

Studiebesök Kroatien

Den 10-14 juni genomförde OECD ett motsvarande studiebesök i Kroatien. Vid den avslutande digitala sessionen deltog DG REFORM, Region Gotland och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Kroatien har en politiskt antagen nationell strategi för öars utveckling med en nationell plan. Planen består av 12 specifika mål som underbyggs med data. Det finns etablerade kontakter mellan nationell och regional nivå. Man har ett ö-råd för samordning inter-ministeriellt, där ingår nationella parlamentariker, civilsamhället och andra aktörer.

Det är obligatoriskt att arrangera ett årligt ö-samrådsmötet.

Trots förekomsten av en nationell ö-politik finns det utmaningar med samordningen nationellt. Utmaningen är att den centrala enheten på ministeriet för nationell ö-politik är väldigt liten resursmässigt. Det inskränker möjligheten att utveckla metoder och insamling av data. Problemet med data är att man nationellt inte kan komma åt data som finns lokalt på öarna. De saknar även kontroll över den lokala datans kvalitet. Det finns dock ö-samordnare regionalt som bistår i framtagandet av den årliga rapporten.

Fördelen som Kroatien ser med att ha en nationell ö-politik är att öar hamnar högre upp på den politiska agendan. Högre än någonsin. Sedan det blev en ö-lagstiftning och en nationell ö-plan, så har öar blivit mer synliga i den nationella policyutvecklingen. Årsrapporten om öarnas utveckling får utrymme i det nationella parlamentet och det årliga nationella ö-rådsmötet leddes senast av premiärministern. Kroatien samarbetar även med andra länder som har en ö-politik: Skottland, Finland och Irland.

Övriga utmaningar på kroatiska öar är: arbetskraftsbrist, boende, transporter, tillgång till dricksvatten, avlopp. Därtill finns behov av att diversifiera besöksnäringen.

Det som Kroatien vill lära av de andra projektpartnererna är att utveckla användbara nyckeltal som också kan vara jämförbara med andra länder och skala upp det på den europeiska nivån.

Kollegialt utbyte om nyckeltal och data i juni 2024

OECD arrangerade en digital workshop kring data och nyckeltal för projektpartnererna Grekland, Kroatien och Sverige den 1 juli 2024. Frågorna vid workshopen handlade om:

- Förekomst av data och avsaknad av data

- Datarelaterade utmaningar
- I vad mån det äger rum skattning eller analys av kostnader för insularitet.

Erik Bäckström var föredragande för Region Gotlands del. (Bilaga WS 1 July 2024 Data).

En insikt från workshopen är att fokusera på en identifiering av användbara nyckeltal.

Istället för att typologisera öar och sträva efter jämförbara data inom många områden, behöver fokus vara att identifiera ö-kritiska faktorer ur vilka datamängder extraheras som i sin tur används för att visualisera status. Att använda data för att underströjda beslutsfattande, kommer projektet återkomma till i kollegialt utbyte mellan projektpartners under hösten 2024.

Projektets progression

Den svenska projektgruppen bedömer att projektet fortlöper enligt den tidslinje som parterna överenskommit om.

Beslutsunderlag

Bilaga Sammanfattning PPT OECD study mission Sverige
Bilaga WS 1 July 2024 Data
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-07-02

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör